

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GAIRSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 35.

KETVIRTADIENIS, RUGPIŪCIO-AUGUST 30, 1951

VOL.-METAI XXXV

Dienos Klausimai

Indija atsiskaito Japonijos taikos sutartį. Nehru vyriausybė apie tai painformavo Washington'a. Indijai nepatinka šią sutartį. Ji priešinga Jungtinių Amerikos Valstijų politikai Japonijoje. Indijos vyriausybė turi už tai, kad Ryuku ir Bonin salos būtų sugrąžintos Japonijai, Kuriles salos ir pietinis Sakalinas būtų pripažinti Sovietų Rusijai ir kad Formosa būtų pervesta komunistinei Kinijai.

Jau ne pirmą kartą Indija parodo savo didelį priešingumą Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir Jungtinėms Tautoms. Jos nusistatymai dažnai ir labai artimai susipuoja su Kremliaus nusistatymais, ypatingai kas liečia Tolumų Rytų padėtį ir politiką. Komunistams Korėjoje pradėjus agresiją, ne tik Kremlius, bet ir Indija užsispyrę reikalavo komunistinės Kinijos pripažinimo ir įsileidimo jos atstovybės Jungtinių Tautų Organizacijon, Formosa salos pervedimo komunistams ir kitų nusileidimų. Washington'as tokiu Indijos nusistatymu, ypatingai Japonijos taikos sutarties pasirašymo konferencijos boikotavimą laiko nedraugingu elgesiu. Amerikiečių visuomenėje irgi brestas pasipiktinimo jausmas. Indija rodo nuolatinį prieštaravimą U. S. nusistatymams net tuo momentu, kai mūsų šalies vyriausybė ir visuomenė stengiasi suteikti kuo didžiausią materialinę ir moralinę pagalbą badaujantiems Indijos žmonėms.

U. S. senatorius McCarran tvirtina, kad apie 5 milijonai svetimšalių nelegaliai įvažiavusių į šią šalį sudaro valstybei didelį pavojų. Senatorius pareiškė, tarp jų 5 milijonų svetimšalių yra gausus skaičius karingųjų komunistų, siciličių banditų ir kitokių kriminalistų. Tai esą puiki tesla priešui susidaryti penktąją koloną. Reikia pastebėti, kad McCarran yra U. S. senato vidaus apsaugos komiteto pirmininkas. Ši grupė tik ką užbaigė tyrimą subversyves veiklos Jungtinėse Valstybėse. Senatorius McCarran sako informacijas apie nelegalius svetimšalius gavęs iš imigracijos oficialų. Ešą Imigracijos Tarnybos autoritetai dėl stokos fondų negali negeistinu svetimšalių išdeportuoti. McCarran tvirtina, kad įtartinų svetimšalių didžiausią išmugelįvimo centrai randasi Ontario rajone, Kanadoje, ir Kuboje. Ešą vien Kuboje yra apie 250,000 svetimšalių suplaukusių iš Europos, kurių tarpe daug komunistų. McCarran reikalauja, kad kongresas ir imigracijos autoritetai veiktų tokių elementų suvaržymui, kol dar nevēlu.

Pereitą savaitę komunistai iškėlė naują skundą prieš Jungtinių Tautų karą vadovystę už neva atakavimus komunistų neutraliam Kaesong rajone. Raudonieji sako, kad dėl tų neva pasalingų atakų jie turi aukų. Raudonieji dėlto pareikalavę pasiaiskinimų ir atsiprašymų. Jungtinių Tautų komandierius generolas Ridgway pasiaiskinimo vietoje pasiuntė raudonesiems labai stiprią notą, kurioje pažymi, kad komunistai savo klauaiskais elgesiais ir nepagrįstais alijantų kaltinimais stengiasi įgyti pasaulio simpatijas. Komandierius Ridgway priminė raudonesiems, kad jeigu jie nori rimtai konferuoti, tai alijantų delegacija pasirengus derybas testi, o jeigu nori užsiimti tik blifiais ir politinėmis apgaulemis, tai tikslo neatsieks. Jungtinių Tautų karą vadovybė taipgi davė suprasti, kad iki susitarimo nebus, tai J. T. jėgos neduos raudonesiems ramybės ir atakos jų militarines ir strategines vietas ir susisiekimo linijas.

LIETUVOJ KOMUNISTŲ PARTIJA PATI SILPNIAUSIA

Dar nacių laikais laisvasis pasaulis gerėjosi lietuviais, nedavusiais žmonių į nacių SS legionus. o dabar—ryšium su Vilnių kilusiais neramumais—vēl gerisi lietuvii atsparumu ir ryžtingumu.

"Stuttgarter Nachrichten" No. 166 komentodamas baltų rodomą Sovietams pasipriešinimą, drauge su šveicarų laikraščiais pažymi, kad Lietuvoje komunistų partijos padėtis yra dar kritiškesnė nei Latvijoje. Lietuvoj komunistų partijoj tėra vos 24,000 narių, arba vos 0,8 proc. visų gyventojų. Tai yra pats mažiausias partijos narių skaičius bet kuriame Sovietų valdomame krašte tiek pačioj Sov. Sąjungoj, tiek už jos ribų, pabrėžia dienraštis. Be to, ir prie tų pačių dar reikia priskirti "Pravdos" 1949 metais atvirai pripažintus kelis tūkstančius komunistų partijos narių, 1945 m. iš Rusijos importuotus užimti svarbių vietų Lietuvoje.

Latvijoje komunistų partija turi tik 31,213 narių, arba 1,5 proc.

Estijoje nuo 1950 m. Taline nebuvo priimtas į partiją nė vienas vienintelis darbininkas, partijos narių 88 proc. sudaro tik įvairūs pareigūnai ir valdininkai.

Net tokioj Lenkijoje ir Rumunijoje narių skaičius tesudaro vos 3 proc. Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir Bulgarijoje—po 7 proc.

Visa tai rodo, kaip kad pažymi dienraštis, jog kraštų už geležinės uždangos, o ypač Baltijos valstybių, sovietams subolševistinti toli gražu nevyksta taip, kaip kad jie norėtų, arba kaip kad jie giriasi tiesa iškraipancioj savo spaudoje.—Elta.

Hoffmano pareiškimu, demokratinės idėjos prasiskverbs pro visokias uždangas, kaip kad iš Kopenhagos paleisti laisvės balionai jau yra pasiekę Lenkiją, Lietuvą, Vengriją ir Čekoslovakiją. Komunistų spauda ir radijai tokius "laisvės balionus" apšaukia "imperialistų bandymais mikrobiniam karui vesti..."

Wonderu, Colo.—Rugpiūcio 24-tąs prie konstrukcijos projekto žaibas pataikė į dinamitą ir sukėlė didelę eksploziją. Žuvo 8 darbininkai, 15 sužeisti.

DĖL BALTIJOS JŪROS SOVIETUS SKŪS TEISMUI

Šveicarų "Neue Zuercher Zeitung" No. 208 praneša, kad dėl teritorinių vandens termino interpretacijos Baltijos jūroje tarp Švedijos ir Danijos iš vienos ir Sovietų Sąjungos iš kitos pusės kilo didelis nuomonių skirtumas. Švedija ir Danija tuo reikalu padarė Maskvoj bendrą demaršą, kad Sovietai, įvesdami vietoj įprastinių 3 ar 4 jurnylių net 12, tokiu savo vienšališku sprendimu lauko tarptautinius nuostatus. Švedai ir danai pasiūlė ginčą perduoti spresti tarptautiniam Haagos tribunolui.

Kaip kad tas pats laikraštis savo vėlesnėse laidose pažymi, naujoi tuo reikalu įteiktų švedų notoj toliau pažymima, jog net pagal 1920 m. su Sovietais sudarytą Dorpato taikos sutartį Sovietų Sąjungai buvo Suomii ilankoj pripažinta 4 jūrų mylių teritorinė zona. Panašūs patvarkymai tebevaliojo taip pat susitarimu tarp Sov. Sąjungos ir tuo metu, kaip buvo nenriklausomos, Pabaltijos valstybės. Tuo būdu S. Sąjungos akcentavimas jos 1927 m. išleisto potvarkio,—pastebti šis šveicarų dienraštis,—yra klaidingas.

Sovietai vienšališku sprendimu 12 jūrų mylių zonos, kaip teritorinių vandeni, laikosi taip pat Šiaurės Ledjūri ir Azijos pakraščiais. Kam Sovietai tų teritorinių vandeni zoną savo naudai taip plečia? Dienraštis mano, tam, kad tuo būdu galėtų nuslėpti nuo pasaulio akių savo ginklavimosi ir pajūrio įtvirtinimus.

TARP ČEKŲ YRA 10,000 AGENTŲ?

"O. W. K." 30-50, komentodamas neseniai prie Vokietijos ir Čekoslovakų pasienio įvykusį incidentą, kaip čekų agentų buvo nušautas vokiečių pasienio sargybinis Mirschl, pažymi, kad tokiu būdu komunistai mėgina pabėgėliu vardu kontrabandos būdu pravyrėti į Vakarų daug savo agentų. Jie į Vakarų eina kaip pabėgėliai, Sovietų viskuo aprūpinti, o mėginami sulaukyti, ne kartą apšaudo pasieniečius, ne viena iš jų net ir nukaudami. Laikraštis ta proga paskelbė "vieno iš geriausių V. Vokietijoje esančių čekų pabėgėlių žinovų," čekų tautinės antikomunistinės grupės vadovo Vladimiro Pakelskio nuomonę, kad "ligi šiol ir užsienį pabėgo apie 50,000 čekų, iš jų kas penktas buvo agentas arba šnipas." Tuo būdu laikraštis padarė išvadą, kad V. Vokietijoje yra ne mažiau kaip 10,000 Prahos režimo pasiųstų šnipų, kurie, be to, išlaikomi okupacinių pajėgų lėšomis. Tuo tarpu Prahajoje tarp čekų eina valymai toliau: ligi metų galo turi būti atleisti iš tarnybų ir "privertsti į gamybos procesą fabrikuose" 77,500 valdininkų). PIA skelbia, kad š. m. pradžioje Čekoslovakijoje buvo 46 koncentracijos stovyklos su 300,000 asmenų.—ELTA.

Amerikiečių mokslininkai apskaičiavo (tą nuomonę patvirtina ir pasekretorius E. Barretas), kad Sovietai turi sudarę platų tinklą savo radio stočių su 10,000 žmonių personalu, kurių uždavinys—slopinati "Amerikos Balso" ir britų BBC, kad jie nebūtų girdimi anapus geležinės uždangos. Tačiau, nepaisant to, kaip kad pažymi britų telegrafų agentūra Reuteris, tos pastangos neduoda Sovietams norimų rezultatų. Pranešimų iš Vakarų nemažą klausosi net ir pačioj Maskvoj.

Lenkų "Dz. P. i Dz. Ż." rašo, jog pagal Marshallo planą Europai teikiama pagalba kelia tikrą paniką tarp komunistų anapus geležinės uždangos. Tuo planu norima garantuoti demokratinę tvarką.

Rugsėjo 21, 1901. Santakoje, Sintautų valsčiuje mirė Pranas Vaičaitis.

UŽMIRŠTI VAKARIEČIAI

Nejaugi jau nebėra pasaulyje kovotojų dėl tiesos, didžiųjų žmonių?—klausia Lietuvos partizanai

Platų ir išsamų Walterio Schencko straipsnį apie Lietuvos partizanų ir ukrainiečių rezistencinį sąjūdį išidėjo No. 30 vokiečių "Rheinischer Merkur." Straipsny kalbama apie "užmirštus vakariečius," būtent—baltus, kuriuos prieš 10 metų užliejo bolševizmo banga, šiandien tą patį procesą jau vykdomi prie Weimaro ir Wittenbergo Vokietijos viduryje.

Kaip kad toliau laikraštis pažymi, prieš kiek laikų Vakarų pasiekė žudomas lietuvii tautos šauksmas, bet kas jį ten išgirdo? Tas apeliavimas į popiežių Pijų XII, kaip kad pastebė E. Schaperis, pats vienas iš gyvųjų to pogrindžio liudininkų, buvo pasiustas pro didžiausia iš visų geležinių uždangų, kuri skiria Lietuvą nuo Vakarų pasaulio. Keturi iš specialių pasiuntinių, bevykdydami tą uždavinį ir benesdami tą laišką, užmokėjo už jį savo gyvybėmis, ir tik tai iš jų pavyko ši šiuurpų dokumentą atgabenti ten, kur jis buvo skirtas. Kaip kad viduriniai amžiais turkų ir totorių ordos prie Urbano II ir Inocento III gresė nusiaubti visą pasaulį, taip šiandien bolševizmas nori nušluoti nuo žemės paviršiaus visą Vakarų kultūrą. "Todėl mes dažnai klausiamės,—rašo lietuviai partizanai tame rašte,—kur dingo pasaulio tautos, kur tie šimtai milijonų krikščionių? Nejaugi jau nebėra pasaulyje kovotojų dėl tiesos, didžiųjų žmonių? 200 milijonų įvairiausių Sovietų Sąjungos tautų dieną ir naktį kala ginklus likusiam pasauliui pavergti. Iš gauto už mūsų darbo vergų darba pelno jie remia visame pasaulyje streikus ir sukilimus. Šv. Tėve, mes mirštam, tačiau ir mirdami norėtume išgirsti iš Jūsų paguodos žodį, o iš katalikų pasaulio užtikrinimą, jog bent mūsų vaikams nebereiks vilkti tos dvasinės vergijos jungo..."

Toliau laikraštis pavaizduoja, kaip prieš dešimtį metų ant Lietuvos—su 3 metų vokiečių okupacijos pertrauka—nusileido sovietinė geležinė uždanga ir kokius kryžiaus kelius tenka eiti visi tautai, o ypač tikintiesiems ir dvasininkams. Klebonai apkrauti mokesčiais iki 100,000 rublių, vikarai—50,000, už bažnytinis pastatus ir kapus reikia mokėti iki 50,000 etc. Todėl jų

daugelis religinius patarnavimus gali atlikti tik slapta. Iš 1700 bažnyčių 1948 m. bebuvo atdarų tik 60. Kaune—vos viena bažnyčia dėl 120,000 tikinčiųjų. Per 80% visų dvasininkų yra sumiti, deportuoti ar nukankinti iš visų vyskupų tikrai vienas Paltarokas dirba pogrindiu partizanų apsaugoj. Apie 40 procentų visos tautos jau yra išdeportuota ar išnaikinta, o visų likusiųjų dvasinis maistas—tik komunistų spauda, propaganda, komunistų radijas. Ir vis dėlto lietuvių dvasia nepalūžusi: jie kovoja toliau ir nē nemano pasiduoti. Paspriešinimo dvasią ypač gyva palaiko pagrindinis sąjūdis su partizanų armija, kurių skaičių siekiant laikraštis taria apie 20,000. Deportacijos nėra baigtos nė dabar: kas mėnuo vis naujai išvežama po 2,000-3,000 žmonių. Tačiau lietuviai vėrciau pasiryžę kešti kad ir žiauriausius persekiojimus, negu išsidžadėti savo tėvų žemes, jos gėdiję ir Vakarų Europos kultūros, tvirtai tikėdami, jog vis dėlto viena diena prašvis laisvė ir jiems, kaip ir visoms Sovietų navergtoms tautoms. Net ir pačių komunistų partijos narių skaičius nedidėja.—ELTA.

daugelis religinius patarnavimus gali atlikti tik slapta. Iš 1700 bažnyčių 1948 m. bebuvo atdarų tik 60. Kaune—vos viena bažnyčia dėl 120,000 tikinčiųjų. Per 80% visų dvasininkų yra sumiti, deportuoti ar nukankinti iš visų vyskupų tikrai vienas Paltarokas dirba pogrindiu partizanų apsaugoj. Apie 40 procentų visos tautos jau yra išdeportuota ar išnaikinta, o visų likusiųjų dvasinis maistas—tik komunistų spauda, propaganda, komunistų radijas. Ir vis dėlto lietuvių dvasia nepalūžusi: jie kovoja toliau ir nē nemano pasiduoti. Paspriešinimo dvasią ypač gyva palaiko pagrindinis sąjūdis su partizanų armija, kurių skaičių siekiant laikraštis taria apie 20,000. Deportacijos nėra baigtos nė dabar: kas mėnuo vis naujai išvežama po 2,000-3,000 žmonių. Tačiau lietuviai vėrciau pasiryžę kešti kad ir žiauriausius persekiojimus, negu išsidžadėti savo tėvų žemes, jos gėdiję ir Vakarų Europos kultūros, tvirtai tikėdami, jog vis dėlto viena diena prašvis laisvė ir jiems, kaip ir visoms Sovietų navergtoms tautoms. Net ir pačių komunistų partijos narių skaičius nedidėja.—ELTA.

SUGAVO PADEGĖJĄ

SCRANTON, Pa.—Rugpiūcio 21-mą autoritetai suėmė Ralph Sherman, 46 metų amžiaus, gyv. 1809 Ferdinand St., kurs prisipažinęs, kad dviem atvejais padegęs Frank Cooper (Egelevičiaus) Rug Company dirbtuve.

Sherman pirmą padegimą atliko šiu metu kovo 18-tą. Gaisro nuostoliai siekė \$80,000.00.

Antrą padegimą atliko rugpiūcio 18-tą. Šio gaisro nuostoliai apskaičiuojami \$150,000.00 sumoje.

Abiejų gaisrų nuostoliai \$250,000.00.

Sherman sako padegimus daręs, kad išmest iš darbo savo "drauga" Alphon Rodney, 31, su kuriuo jis anksčiau dirbes prie geležinkelio. Sherman sako norėjęs jį susigrąžinti atgal.

Teisėjas Eagan sako pirmiausia turi būt išgaminuotos nusikalteilių galvos (Rodney irgi sumaltas, bet už kitus nusikalteimus), tik tada jis nuspręs bausmės didumą.

LEKTUVO NELAIMĖJ ŽUVO 50 ASMENŲ

OAKLAND, Calif.—Rugpiūcio 24-tą netoli Oakland įvyko pasibaistina didžiulio DC-6-B lektuvo katastrofa.

Žuvo 50 asmenų—44 keleiviai ir 6 igulos pareigūnai. Tarp žuvusių yra 7-ni vaikai, 9-nios moterys ir 34 vyrai.

Katastrofa įvyko prieš pat nusileidžiant stotin. Lektuviui dėl kažin kokios priežasties atsitrenkus į nelygią vietą, įvyko sprogtimas. Didžiulis lektuvas sutrupėjo į daleles, kurios pasklido po plačią apielinkę. Visų žuvusių lavonai taip išdraskyti, kad atpažinimas buvo labai sunkus, tik vieno vaiko kūnelį atrado mažiau sužalotą.

Federalio investigacijos biuro agentai tyrinėja katastrofos priežastį. Kartais gali būti sabotažo padarinys. Deje, tarp žuvusių yra keturi asmenys iš vienos šeimos—motina ir trys vaikai.

VENECUELOS LIETUVIŲ VEIKLA

Venecueloj lietuvių bendruomenė gražiai veikia. Ypač aktyvūs jos pirmininkas inž. Vl. Venckus, inž. L. Drangauskas, išengusio jau į 3 metus "Tėvų Kelio" redaktorius kun. A. Sabaliuskas ir kt. Bendruomenės vadovybei, pirm. Venckaus pareiškimu—svarbiausią rūpestį šiu metu sudaro nemerindžio, gyvos lietuviybės išlaikymas, partizanų kultas, nes šiu dienų partizanai iškelia mūsų tautą į pačias garbingas vietas, ieškojimas bičiulių lietuvių tautai, kad, atėjus reikalingam momentui, turėtume didelę Lietuvos atstatymo talką. Šiame krašte po gražaus pasirodymo per lietuvių saskrydį Muracay mieste Venecuelos visuomenė ir spauda laiko lietuvių vienais iš pavyzdinčiausių emigrantų ir kultūringiausių europiečių. Suorganizuotos 4 sekmadienio vargo mokyklos. Ypač veikli Caracas apylinkė, nes jį talkos būdu pasistatė nuosavą vargo mokyklą, isikūrė taupomąją ir skolinamąją kasą, išgavo iš valstybinio radiofono leidimą nuolatiniems lietuvių transliacijoms. Klekvienas lietuvis vadovybės paragentas iki rugsėjo 1 dienos paaukoti Tautos Fondui vienos dienos uždarbi. Vet. dr. Ad. Delert'as paskirtas Estado Barinas valdzios gyvūnių tikrinimo punkto vedėju ir aftozų specialistu. Jo žmona kaip vyresnioji medicinos sesuo dirba valstybinėje Valencijos ligoninėje Hospital Central.—Elta.

PALIAUBŲ DERYBOS GALI PAŪRTI

KOMUNISTAI NEPAGRYSTAI KALTINIMAI IR ŠMEIŽTAS BAGIA IŠSEMTI ALIJANTŲ KANTRYBĖ

Tokijo.—Rugpiūcio 25-ta U. S. skraidančios tvirtovės stotiai išbombardavo didžiulį šiaurinės Korėjos uostą Rashin, kurs raudais tik 17 mylių nuo sovietinės Rusijos sienos. Tuo žygiu U. S. ir Jungtinių Tautų karą vadovybė davė suprasti, kad komunistai neturi trukdyt karą paliaubų derybų iškeliant įvairias pretenzijas ir kaltinimus, kad po jų priedanga saugiai prisigriebiant daugiau jėgų ir pasirošti naujims agresijos žygiams. Reikia priminti, kad generolui MacArthur vadovaujant Jungtinių Tautų jėgoms Washington'as buvo uždraudęs minėta uosta bombarduoti. Tas parodo, kad atsakomingi pareigūnai, kurie ikišiol vis dar tikėdavo, kad su komunistais galima išlikti ar tokiu būdu susitarti, yra pakeitę savo nuomonę.

Rugpiūcio 27-tą Jungtinių Tautų komandieriaus generolo Ridgway štabas paskelbė, kad komunistai atmetė notą, kaip visiškai nepatenkinančią. Peipingo radijo, paskartodamas raudonųjų vadovybės atsakymą generolui Ridgway, atakavo alijantus už neva nesilaikymą susitarimų ir bombardavimus neutralės zonos, kur vyksta paliaubų derybos.

Generolas Ridgway, gavęs komunistų pareiškimą, tuoį nuvyko Korėjon ir ten konferavo su Jungtinių Tautų delegacija.

Alijantų štabas turi žinių, kad raudonieji savo fronto atgabeno 2,000 kaukazičių kareivių, kurie dalyvaus kautynėse, jeigu paliaubų derybos visiška pails. Sovietų Rusija aprūpina ištisus dalinius karo reikmenimis, nugabena į kautynių vietas ir skelbia, kad tai yra savanorių daliniai.

Jei tik paliaubų derybos visiška pails, tai galima tikėtis didelės raudonųjų ofensyvos. Raudonieji vis dar svajonia apie pilną pergale ir demokratijų jėgų suvarymą jūron.

Į SOV. RUSIJĄ EINA TRANSPORTAS PO TRANSPORTO

Visa Lietuvos pramonė subordinuota rusų pramonei. Net patys sovietai neslepia, kad tokie transportai eina, apie jų skaičių ir dydį, betgi nutylėdami arba stengdamiesi juos atsverti pranešimais "apie brolišką pagalbą draugiškų respublikų "traktoriais, žemės ūkio mašinomis etc. O apie pyliaų didumą iš Lietuvos ir Rusiją visai nutylima, tik atkarčiais prasiariant, kad iš Kauno, Lentvario ir kitur buvo pasiūti keli vagonai vilnų, mėsos siuntos iš Panevėžio ir Kuibysėvą, "Metalo" duoklė Stalingrado elektrinėms žemės gręžimo agregatai iš Lietuvos. Tiekimo bazės, iš N. Vilnios dažymo priemonės etc. N. Vilnios fabrikas "Žalgiris" gavo užsakymą padaryti gręžimo stakles Cimlensko vandens mazgoi, Kuibysėvo ir Stalingrado hidroelektrijos stotims. Liejyklos ir mechanikos skyriai parinko pačius geriausius gaminius. Naujai pastatytam M. V. Lamonosovo vardo Maskvos universitetui Jonavos baldų fabrikas gamina spintas ir stalus, taip pat pagaminę 700 kėdžių Maskvos konservatorijai etc. etc., nekaltant jau apie pyliavas javais, pienu ir mėsos produktais, mišku.—Elta.

NAUJAKURIŲ IR NEW YORKO VAJAUŠ VAKARO RĖMĖJŲ DEMESIUI!

Didžiojo New Yorko Tęmtinių Pagelbos Vajaus Komitetas nutarė spalio 7 dienos leidžiamajame specialiame koncerto leidinyje ypač atsivėlgti ir lietuvių naujakurius, kurie norėję pareikšti padėkas savo kvietėjams. Todėl nustatyta 4 dol. kaina tokioms padėkoms, kurios užimty nedaugiau kaip 1/8 leidinio puslapio.

Atsiuntę vieną dolerių skaitys vakaro rėmėjais (boosters) ir ju pavardės taip pat bus paskelbtos tame leidinyje.

Iškirpkite šią atkarpą, užpildykite ją ir su 4 dol. pinigais, čekiu ar money orderiu (vakaro rėmėjai—1 doleriu) ir siųskite šiu adresu: Didžiojo New Yorko Tęmtinių Pagelbos Vajaus Komitetas, 105 Grant St., Brooklyn 11, N. Y.

Prašau pateipinti mano padėką kvietėjui!

(Naujakurio vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Kvietėjo vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Vakaro rėmėjo vardas ir pavardė)

Izd. Elena Statkienė iš Chicago, Ill.
Izd. globėjos Marijona Žemaitienė ir Joana Sepavičienė iš Worcester, Mass.
Redaktorė Matilda Pauliukonienė iš Worcester, Mass.

Fort Dix, N. J.—Rugpiūcio 20-tą lektuvo nelaimėje žuvo 41 kariškių, 23 sužeisti.

Didžiojo New Yorko Tęmtinių Pagelbos Vajaus Komitetas nutarė spalio 7 dienos leidžiamajame specialiame koncerto leidinyje ypač atsivėlgti ir lietuvių naujakurius, kurie norėję pareikšti padėkas savo kvietėjams. Todėl nustatyta 4 dol. kaina tokioms padėkoms, kurios užimty nedaugiau kaip 1/8 leidinio puslapio.

Atsiuntę vieną dolerių skaitys vakaro rėmėjais (boosters) ir ju pavardės taip pat bus paskelbtos tame leidinyje.

Iškirpkite šią atkarpą, užpildykite ją ir su 4 dol. pinigais, čekiu ar money orderiu (vakaro rėmėjai—1 doleriu) ir siųskite šiu adresu: Didžiojo New Yorko Tęmtinių Pagelbos Vajaus Komitetas, 105 Grant St., Brooklyn 11, N. Y.

Prašau pateipinti mano padėką kvietėjui!

(Naujakurio vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Kvietėjo vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Vakaro rėmėjo vardas ir pavardė)

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE OFICIALIS ORGANAS GARSAS

Išleista ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA: Jung. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

YEARLY SUBSCRIPTION RATES: United States of America \$2.00. Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.

"GARSAS" 73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

DARBO ŠVENTĖ

Rugsėjo mėnesio pirmą pirmadienį švenčiame Darbo Dieną. Kaip kiekviena tautinė šventė, taip ir Darbo Diena turi savo pradžią ir priežastį.

Minti šventę Darbo Dieną pirmiausia iškėlė vienas New York'o dailidė (carpenter) 69 metai atgal. Jo manymu buvo, kad darbo žmonės turėtų bent vieną savo šventę "gražiausiam metų periode."

Tuo Darbo Dienos sumanytoju buvo Carpenters and Joiners Union prezidentas Peter F. Maguire, kurs 1882 metais New York'o mieste įvykusiame Centrinės Darbo Unijos (Central Labor Union) susirinkime pasiūlė, kad viena diena kiekvienais metais būtų paskiriama kaip Darbo Diena "generalinei darbo klasių šventei."

Maguire siūlydamas įvesti Darbo Dieną nurodė, kad tarp liepos 4-tos ir Padėkos Dienos nėra kitos tautinės šventės, tadgi jis ir sugestionavo tą laikotarpį papildyti ir pirmą rugsėjo mėnesio pirmadienį švesti Darbo Dieną. Darbininkų taryba Maguire planą užgyrė. Tų metų rugsėjo pirmą pirmadienį New Yorke darbininkai pradėjo švesti Darbo Dieną. Tą dieną jie atžymėjo dideliu paradu Broadway gatvėje ir piknikuodami su savo šeimomis.

Po trijų metų New York'as oficialiai šventė Darbo Dieną. New York'o pavyzdžiu pasekė keli kiti miestai. 1887 metais jau penkios valstijos legalizavo Darbo Šventę. 1894 metais U. S. Kongresas paskelbė Darbo Dieną nacionaline švente.

Pirmais keliais metais Darbo šventė buvo laikoma vien pasilinksminimo diena. Vienok 1912 metais tuolaikinis Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Samuel Gompers atsikreipė į darbininkiją primindamas jiems, kad Darbo Diena nėra vien asmeninio pasilinksminimo diena.

Darbo Diena nėra vien fizinio darbo žmonių, bet visu darbo žmonių šventė. Anot didžiojo darbininkų vado Gompers, ji turi būti laikoma ne vien pasilinksminimo diena, bet didesnio išsiamonimo, vienijungimo ir gerovės siekimo diena. Kai šalies žmonių dauguma džiaugsis gerove, tai ir visa šalis galės didžiuotis didesne gerove ir tvirtybe.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Kainos Juodos duonos kilogramas kaštuoja nuo pusės iki dviejų rublių, o kartais kamą pasiekdavo 5 rublius, pieno litras 4-5 rb., 10 kiaušinių—9 rb., lašinių kilogramas 20 rb., avienos 12-15 rb., sviesto kg. 40-50 rb., degtinės litras apie 50 rb., sunkelė 300 rb., dviratis 600-750 rb., vyriškas kostiumas apie 1,000 rb. Ypač brangi avalynė ir drabužiai. Juodoji biržoj "talkuokoj," Kaune leistojų buv. arklų turguj Vilijampolėj, kainos kartais esti net mažesnės už oficialias, o kitų produktų žymiai brangesnės. Nors už "juodąją biržą" smarkiai baudžiama, bet ji vis tiek veikia—ir dažnai jos patarnavimais naudojasi net patys milijonieriai ir emvėdistai, ypač rusai kurie visi nori gerai "pagyventi."

Kainos juo toliau į Rytus, juo vis auga, padidėdamos kartais net dvigubai. Gražiai gyvena Sovietuose tik saugumiečiai, karininkų žmonos, pramonės specialistai, komunistų partijos vadai ir aukštieji valdininkai. Kaune ar Vilniuj retai pamatysi moterį su skrybėle ar šilkiniemis kojineimis, nebent merginas. Daugumoje ir Lietuvoj isigali "rusiška mada": darbo drabužiais, šiaip—vatinėmis kelnėmis, vatine bliuze, kailine kepure. Kai kur—dėl būtiniausių reikmenų stokos—rengiasi grįžti į vyžininkų gadyne.

Darbininko atlyginimas fabrikoje: 300 iki 400 rb. Amatininkai, šoferiai užsidirba, nors tat ir draudžiama, dar ir "iš pašalio": artelėse po darbo valandų arba

ką nors pergabendami. Kitaip—be tokio "uždario" neišsiversi. Bet ir su tokiau uždariu įperkamas prastas.

Raudonoji Buržuazija Statinių daugumas tie, kurie iš seniau išsiliko. Neatsitvyti Vilijampolės ir Aleksoto tiltai, leista veikti tik Iguolos bažnyčiai ir katedrai. Kaune veikia abu keltuvai, kelios autobusų linijos, užmiestinė autobusų stotis. Privačius automobilius turi lietuviškieji raudonieji milijonieriai, emvėdistai ir kompartijos pareigūnai. Jei seniau, vos rusams užėjus į Lietuvą, pažįstanieji rusų gyvenimą stengdavosi pirmoji eilė įsigyti dviratį (kad būtų kuo susisiekti) ir rašomąją mašinėlę, su kuria galėdavo, dėl jų stokos, sau duoną uždirbti, tai šiandien vaizdas pamažu jau keičiasi: raudonoji buržuazija nori ypač šioj "mažoj Amerikoj", kaip kad ir dabar tebėra vadinama Lietuva su kitomis Pabaltijo valstybėmis, pagyventi gerai ir plačiai. Perka viską, ką ir kiek tik gali. Jei seniau lietuvių stebėdavosi, kad rusų valdininkų žmonos, kurios viską perka ir stengiasi visais kitais būdais įsigyti, ką tik galėdamos, nors vis—dėl propagandos—tvirtindamos, kad "pas mus visko yra," eina į teatrą su naktiniais marškiniais, kuriuos laiko išėginėmis sukniomis, ir su rusiškais auliniais batais, tai šiandien ir vokiečiai tat patvirtina, pačios tokių įvykių mačusios net dabar, po 10 metų okupacijos.

Traukinių susisiekimas varžo-

mas 1, 2 ir 3 zonoj. Blogiau norintiems važiuoti į Vakarus. Toliausia iš Išrutės galima patekti geležinkelio iki Frankfurto (prie Oderio). Iš ten taip pat galima pasiekti Kauną ir Vilnių, kur veikia vietinio susisiekimo geležinkelio ruožai.

Darbo stovyklos veikia Pravienskiuose, Šilutėj, Klaipėdoj.

Žmonių nuotaikos niurios, visi laukia permamos, karo. Pasipriešinimas šiuo metu didėja. Nuolat girdėti apie darbininkų nesutarimus su okupantais, nenorą dirbti sovietams neapmokamu antvalandžiu. Tačiau kartu stiprėja ir teroras. O agitacijai—viskas. Stachanovinkų skaičius padidintas iki 10,000. Matyti, ir jiems viskas aišku, kad eina kaip reikiant.

Nepaisant visų priemonių, lietuvių tauta savo esme ir gėmėse lieka išsikimama savo senovos tradicijoms ir širdyje gliauli lietuviška. Tarp jų kartais pasitaiko tokių patriotiškumo pavyzdžių, juos prieš juos nublanksta visa kita.—ELTA.

METINIS ALRK VARGONININKŲ SAJUNGOS SEIMAS

KINGSTON, Pa.—Trečiadienį, rugpiūcio 22-rą, Kingston, Pa., įvyko metinis A. L. R. K. Vargonininkų Sąjungos seimas.

Seimas buvo pradėtas iškilningomis Mišiomis Šv. Marijos bažnyčioje. Mišias celebravo vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra. Diakonų asistavo kun. A. J. Sinkevičius iš Plymouth'o, subdiakonų kun. J. C. Kundreckas iš Luzerne. Ceremonijerium buvo vietos asistentas kun. V. Zemaits. Mišių laikui sanktuarioj meldėsi kun. V. Kupstas iš Duryea ir kun. J. Aruškevičius iš Ryea Notch.

Mišių laikui vargonavo kompozitorius Antanas Pocius iš Chicago ir dirigavo muzikų chorui. Muzika ir giedojimai tikrai buvo spūdingi. Ypatinai gily išpuodį paliko mišioms užsibaigus, puikiai sugiedota giesmė "Marija, Marija."

Deje, per Mišias duetu pagiedojo muzikas Antanas Giedraitis su žmona.

Pietūs Po pamaldų dvasiškaiai, delegatai ir svečiai susirinko parapijos svietainėn, kur buvo paruošti skanūs pietūs. Pietų laikui atvyko Mahanojaus Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. Pius Česna, asistentas kun. K. J. Rakauskas ir iš Brazilijos atvykę muzikas kompozitorius Juozas Stankūnas, kurs laikinai apsiūstojęs Šv. Juozapo parapijoj Mahanoy City, Pa.

Pietūs iškėlė vietinė Vargonininkų Sąjungos kuopa, kuriai vadovauja muzikai J. J. Šaučiūnas, P. J. Karašauskas ir Jokūbas Vaitaitis.

Sesijos Pietums pasibaigus visi delegatai ir kai kurie svečiai vyko į seserų vienuolių namo patalpas ir čia gražiai įrengtoje ir paruoštoje svietainėje įvyko seimo sesijos.

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, sekė sveikinimai. Pirmiausia nuosirdžiai pasveikino vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra ir palinkėjo geriausios kloties. Toliau gražius sveikinimus pareiškė "Garso" redaktorius Matas Zujus; kompozitorius J. Stankūnas, kurs įteikė \$10.00 auką; muzikas Stasys Simanavičius, kurs įteikė \$20.00 auką; Vargonininkų Sąjungos steigėjas ir žinomas lietuviškos muzikos mecenatas Ksaveras Strumskis iš Brooklyn'o; kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn.; komp. Antanas Pocius iš Chicago; muz. Adolfas Mondeika iš Cicero, Ill., pasveikino seimą Chicago provincijos vargonininkų kuopos vardu ir įteikė \$25.00 auką.

Toliau sekė rinkimas seimo vedėju. Pirmininku vienbalsiai išrinktas kompozitorius A. Aleksis, sekretorium muz. Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

Iš nutarimų pažymėtinas didesnis susirūpinimas lietuviškos muzikos ir rekordų gaminio ir leidimo reikalais. Nuo nauju metų Vargonininkų Sąjungos oficialus organas "Muzikos žinios" vietoj bertaininio žurnalo bus paverstas mėnesiniu žurnalu (nors ir mažesnio formato).

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, sekė sveikinimai. Pirmiausia nuosirdžiai pasveikino vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra ir palinkėjo geriausios kloties. Toliau gražius sveikinimus pareiškė "Garso" redaktorius Matas Zujus; kompozitorius J. Stankūnas, kurs įteikė \$10.00 auką; muzikas Stasys Simanavičius, kurs įteikė \$20.00 auką; Vargonininkų Sąjungos steigėjas ir žinomas lietuviškos muzikos mecenatas Ksaveras Strumskis iš Brooklyn'o; kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn.; komp. Antanas Pocius iš Chicago; muz. Adolfas Mondeika iš Cicero, Ill., pasveikino seimą Chicago provincijos vargonininkų kuopos vardu ir įteikė \$25.00 auką.

Toliau sekė rinkimas seimo vedėju. Pirmininku vienbalsiai išrinktas kompozitorius A. Aleksis, sekretorium muz. Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

Iš nutarimų pažymėtinas didesnis susirūpinimas lietuviškos muzikos ir rekordų gaminio ir leidimo reikalais. Nuo nauju metų Vargonininkų Sąjungos oficialus organas "Muzikos žinios" vietoj bertaininio žurnalo bus paverstas mėnesiniu žurnalu (nors ir mažesnio formato).

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, sekė sveikinimai. Pirmiausia nuosirdžiai pasveikino vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra ir palinkėjo geriausios kloties. Toliau gražius sveikinimus pareiškė "Garso" redaktorius Matas Zujus; kompozitorius J. Stankūnas, kurs įteikė \$10.00 auką; muzikas Stasys Simanavičius, kurs įteikė \$20.00 auką; Vargonininkų Sąjungos steigėjas ir žinomas lietuviškos muzikos mecenatas Ksaveras Strumskis iš Brooklyn'o; kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn.; komp. Antanas Pocius iš Chicago; muz. Adolfas Mondeika iš Cicero, Ill., pasveikino seimą Chicago provincijos vargonininkų kuopos vardu ir įteikė \$25.00 auką.

Toliau sekė rinkimas seimo vedėju. Pirmininku vienbalsiai išrinktas kompozitorius A. Aleksis, sekretorium muz. Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

Iš nutarimų pažymėtinas didesnis susirūpinimas lietuviškos muzikos ir rekordų gaminio ir leidimo reikalais. Nuo nauju metų Vargonininkų Sąjungos oficialus organas "Muzikos žinios" vietoj bertaininio žurnalo bus paverstas mėnesiniu žurnalu (nors ir mažesnio formato).

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, sekė sveikinimai. Pirmiausia nuosirdžiai pasveikino vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra ir palinkėjo geriausios kloties. Toliau gražius sveikinimus pareiškė "Garso" redaktorius Matas Zujus; kompozitorius J. Stankūnas, kurs įteikė \$10.00 auką; muzikas Stasys Simanavičius, kurs įteikė \$20.00 auką; Vargonininkų Sąjungos steigėjas ir žinomas lietuviškos muzikos mecenatas Ksaveras Strumskis iš Brooklyn'o; kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn.; komp. Antanas Pocius iš Chicago; muz. Adolfas Mondeika iš Cicero, Ill., pasveikino seimą Chicago provincijos vargonininkų kuopos vardu ir įteikė \$25.00 auką.

Toliau sekė rinkimas seimo vedėju. Pirmininku vienbalsiai išrinktas kompozitorius A. Aleksis, sekretorium muz. Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

Iš nutarimų pažymėtinas didesnis susirūpinimas lietuviškos muzikos ir rekordų gaminio ir leidimo reikalais. Nuo nauju metų Vargonininkų Sąjungos oficialus organas "Muzikos žinios" vietoj bertaininio žurnalo bus paverstas mėnesiniu žurnalu (nors ir mažesnio formato).

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, sekė sveikinimai. Pirmiausia nuosirdžiai pasveikino vietos klebonas kun. J. V. Inčiūra ir palinkėjo geriausios kloties. Toliau gražius sveikinimus pareiškė "Garso" redaktorius Matas Zujus; kompozitorius J. Stankūnas, kurs įteikė \$10.00 auką; muzikas Stasys Simanavičius, kurs įteikė \$20.00 auką; Vargonininkų Sąjungos steigėjas ir žinomas lietuviškos muzikos mecenatas Ksaveras Strumskis iš Brooklyn'o; kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn.; komp. Antanas Pocius iš Chicago; muz. Adolfas Mondeika iš Cicero, Ill., pasveikino seimą Chicago provincijos vargonininkų kuopos vardu ir įteikė \$25.00 auką.

Toliau sekė rinkimas seimo vedėju. Pirmininku vienbalsiai išrinktas kompozitorius A. Aleksis, sekretorium muz. Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

Iš nutarimų pažymėtinas didesnis susirūpinimas lietuviškos muzikos ir rekordų gaminio ir leidimo reikalais. Nuo nauju metų Vargonininkų Sąjungos oficialus organas "Muzikos žinios" vietoj bertaininio žurnalo bus paverstas mėnesiniu žurnalu (nors ir mažesnio formato).

Seimo priėmimo komiteto pirmininkas muzikas Jokūbas Vaitaitis pristatė Sąjungos pirmininką Antaną Giedraitį iš Chicago, kurs oficialiai atidarė seimą.

KODEL SOVIETAI REIKALAUJA IŠDUOTI 3 PABEGELIUS LIETUVIUS?

Švedu "Aftonbladet" ir kiti laikraščiai plačiai rašė apie tris lietuvius žvejus, kurie įveikė sovietinę igulą, galiausiai po labai nuotykingos kelionės, tiesiog jėga prasiskynė sau kelią į laisvę, pabėgdami į Elando salą. Gi kuteri švedų pasienio sargybos įvliko į Degerhamo uosta.

Sužinoję apie įvyki Sovietai pasiuntė į švedų užsienio reikalų ministeriją savo atstovą Stockholm, kuris, pats ten asmeniškai atsilankęs, pareikalavo visus tuos 3 klaidpėdčius žvejus grąžinti rusams kaip padariusius sunkųjį nusikaltimą.

Švedų užsienio reikalų ministerija, kaip praneša šveicarų "Neue Zeitung," buvo pastatyta į labai keblią padėtį. Sovietų pasiuntinį priėmė pats užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Hammarskjöldas, kuris betgi juos išduoti atsisakė, pažymėdamas, kad atbėgėliai iš minimojo "Samum" kuterio paprasė švedus jiems suteikti azylio teisę.

Pagal galiojančius dar iš 1913 m. išdavimo nuostatus reikalinga prie tokio reikalavimo dar pridėti dokumentaciją, gi rusai jos neiteikė. Bet ar tuo rusai ir toliau pasitenkins, neaišku. Tačiau pabėgėliams azylio teisę švedų vyriausybės jau suteikta.—Elta.

LIETUVIAI HONG-KONGE

Hong-Kongas.—Ir čia, pasirodė, esama lietuvių. Nors pats Hong-Kongas šiuo metu gyvena kaip ant ugniakalnio krašto, tačiau žmonės laikosi lyg niekur nieko. Čia jau visa eilė metų eina administratoriaus pareigas didelėj salezičių kolegijoj ir amatų mokykloj (anglų kolonijoj) lietuvis kun. A. Perkumas, kuris taip pat vadovauja naujos amatų mokyklos Hong-Kongo mieste darbas. Dabar jam ateis į talką ir iš Kinijos išstremtas lietuvis misioninkas P. Urbaitis. Šis per 20 metų savo veiklos Kinijoj sutiko pirmą kartą ten atvykusį lietuvių Petrą Kazlauską, kuris kaip Australijos laivo kapitonas nuo 1936 m. plaukioja po jūras.—Elta.

Krikščionių Demokratų Unijos Biuletenis

JAV Centro Europos Krikščionių Demokratų Unija pradėjo leisti dvisavaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnytinės hierarchijos atstovams ir kitiems. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudai užsieny. Vienu iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimosios Unijos vykdomojo komiteto vicepirmininku yra prof. K. Pakštas, o išdininkas Pr. Vainauskas.

Metų Prancūzija.—Rugpiūcio 24-tą traunkinio katastrofoje žuvo 20 asmenų, tarp kurių 6 amerikiečiai. Iš 30 sužeistų—7 U. S. kariškiai. Traukinis vyko iš Paryžiaus į Frankfurtą.

Atlanta.—Rugpiūcio 24-tą U. S. laivyno skraidančios valties nelaimėje žuvo 6 jūreiviai.

Rugsėjo 25, 1922, įvesta Lietuvoje lito valiuta.

Apeliacija į LAISVŲ ŽMONIŲ SAŽINĖ

Vokietijoje. Bad Aiblingene susirinkę užsieniečių estų, jugoslavų, lietuvių, latvių, lenkų, rusų, slovaku, čekų ir vokiečių atstovai priėmė vienągą rezoliuciją, kuria savo persekiojamų brolių vardu apeliuoja į visų dorų žmonių sąžines, į visus laisvų tautų valstybių vyrus ir atstovus dar ryžtingiau pasisakyti ir imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų sustabdytas ištisų tautų arba jų dalių naikinimas ir padėti toms tautoms išsikvoti nepriklausomybę. Tat bus galima pasiekti, jei į tą kovą kaip vienas įsijungs visas laisvasis pasaulis. Lietuvių Bad Aiblingo komiteto pirmininkas yra žurnalistas J. Grigolaitis.—Elta.

Kanados laikraščiai pažymi, kad Sovietai kasmet užsienio propagandai išleidžia nuo 357 iki 714 milijonų svarų sterlingų.

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvų Kalba Išleista Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Pr. ga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina \$4.00. Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštasis viršelis, paspušta lietuviško stiliaus kryžiumi. 106 paveikslėliai, daug jų paimti iš Mišiolio. Evangelijos sekmdieniams ir bažnytinėms šventėms. Nevenų 12. Litanių 16. Vainikių maldų "karunkėlių" 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolio). Graudūs verkimai. Daug įvairių maldų su atlydais. Visi poteriai.

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina \$3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidėmis, kad žmonės gali sekti kuniga maldose ir giedoti giesmės su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ, juodais aparais (originalė kaina \$1.50) .. \$1.00

MALDŲ VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų) .. \$0.50

MALDŲ VAINIKELIS, juodais aparais .. \$0.40

Kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

VIENAS GRĮŽIMAS

Aš sugrįžtu. Namai tie patys. Žmonės vaikšto. Tas pats mūs meilės metais švietęs žiburys. Kaip miela vėl praeit gatve pro tuščią turgaus aikštę Ir pasibelst į mylimas duris.

Ak, jau girdžiu žingsnius per kambarius ataidint: Tai ji sutikt ateina grįžtančio manęs, Ir štai, jau stovime ilgai stebėdami viens kito veidą, Užlieti mirusių dienų ugnies.

Ir rimsta vakaras. Kažkur tik vėjas trankos, Tarsi nuklydusi mūs vienua sunki, O čia, ant dulkinų pečių jaučiu vėl tavo ranką Ir net girdžiu žodžius: "Tu pailsėk.

Tu pailsėk po tų nykių klaidžių klajonių, Po to veržimosi beprasmiu ir sunkaus. Tu sugrįžai namo. Ir kaukėm pasipuošę žmonės Tavęs jau niekad tolimon nešauks,

Ir nevilios, nes ašen prie tavęs budėsiu, Ar bus čia vakaras, ar žais diena šviesi, Kol tavo nerimą tarsi klajūnų pelkių šviesa Mana širdis, ir meilė užgesins.

Juk aš dienų dienom tikėjau šiam grįžimui. Dienų dienom puošiausi lūkesio šviesa. Ir jei ne ši šarma plaukuos, ne šitos paakiuos senatvės žymės, Manęs nebūtų niekad lankeš liūdesys."

Ir taip kalbi, kalbi. Neklausi, ką veikiau išklydęs; Ką aš mylėjau ten, kur valkata basčiaus. Dėl to ir rimsta vakaras, ruduo nasturtom žydi, Dėl to ir suplaka širdis tvirčiau.

Ir aš žinau: tu būsi man gaivi paunksnė, Klajūniuos metuos šaukus nuošalė rami, Kur knygos puslapius, kur vienišą užmestą plunksną Galėsiu vėliai į rankas paimt.

Ir taip ramu, ramu. Už lango tirpsta snaigės,— Taip žemėj keičiasi ir žmonės ir žiedai. Kodėl tik tu viena, lyg knygoje gera Solveiga Manęs sulaukt vilties nepraradai?

Kazys Veselka

RUGSĖJO NAKTIS

Po rudens skliautais naktis rugsėjo Ir liūdesį lieja laukai skausmingai platus, Kas taip gliauli žvaigždžių prisėjo Ir soduos aukšinių lapų?

Didėjančių skausmų užlieja Platus, kaip naktys ju, rugsėjis, O aš einu begaline alėja, Nakčiai žvaigždės po kojų sėjant.

Dar žemė saulės vaisiais trenkia, Ir šalnos sodus lapais sėja. Aš ištiesiau į saulę ranką, Bet paliečiau tiktai rugsėji.

Aš nežinau, ko toks skausmingas Be krašto mėlynas dangus rugsėjo, Ko rudens sodai lapais sminga Ir dangų žvaigždėmis apsėja.

Aš nežinau, kas šią skausmingą naktį Pro liūdinčius skliautus praėjo Ir skundės negalėdamas uždegti Žvaigždžių vaikystėj, prie namų, rugsėjy.

Alfonsas Nyka-Niliūnas

ŽEMĖ IR ŽMONIJA

Minam mes žemę, lyg daiktą bedvasi, Ne, tai netiesa... Jos plaka krūtine, Vedamas mokslo jos pulsą atrasi; Plaukia jos kūne srovė magnetinė.

Dreba dažnai ji, prapliumpa vulkanais, Nešančiais dūmus, ir lavą, ir ugnį, Jos vandenynei, sujudę orkanais, Žmogų ir laivą gramzdin į bedugnę.

Jėgos elektros, magneto vagoja Josios paviršių nuo krašto lig krašto; Saulė, planetos ją traukia, kilnoja, Kaip bevirpančią lengvąją našta.

Kur ji keliauja, kada baigs keliauvus, To ji sakyti nenor ar negali, Nešti žmonią įsakymą gavus, Neša mus vien į slaptingąją šalį...

A. Jakštas

Brazilijos lietuviai gali pasidžiaugti dideliu lietuvių kultūrinio laimėjimu: pramonininko St. Vencevičiaus pastangomis pavyko gauti lietuviškas radijo pusvalandis Sao Paulo Piratimanga radijo stoty.

S. Paulo dienraštis "A. Gazeta" įsidėjo dailininko J. Rimšos nutrauką, pažymėdamas, kad jis ten ruošia savo kūrinių parodą, su kuria vėliau pasirodys Madride, Paryžiuje ir Londone.

IVERTINA LIETUVIŲ PARTIZANŲ AUKĄ UŽ SAVO IR VAKARŲ PASAULIO LAISVĘ

"Partizanų armija yra tikros vakarų akys ir ausys už geležinės uždangos"—sako šveicarų laikraščiai

Džiugu konstatuoti, jog lietuvių partizanų aukas, kurias jie moka ne tik už savo šalies, bet taip pat už visos Vakarų Europos ir likusio laisvojo pasaulio laisvę, vis daugiau ima įvertinti ir Vakaruose. Be visos eilės jau anksčiau minėtų amerikiečių ir vokiečių spaudos organų, štai šveicarų "Neues Winterthurer Tagblatt" No. 160 išdėjo net specialiu vedamajį, skirtą lietuvių partizaniniam sąjūdžiui pavaizduoti ir pagerbti. Panaši informacija, gauta iš lietuvių rezistencinių organų vadovybės, Estų rašytojo Schaperio dėka pasirodė taip pat šveicarų dienraščiuose ir buvo pagarsinta per Berlyno ir kitus radiofonus.

Visuose tuose pranešimuose iškeliama ta tyli, bet didvyriška kova, kuri jau daugiau kaip 10 metų vyksta Pabaltijo kraštuose. Informacija apie lietuvių partizanų veiklą pagrįsta pasiekusiu Vakarų pranešimu, gautu iš vyriausios lietuvių partizanų būstinės Vilniaus apylinkėse. Pasipriešinimo sąjūdis buvo sudarytas,—skelbiama tuose pranešimuose,—jau pirmosios sovietų okupacijos metu, ir vos prasidėjus karui tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos, jis tuojuo smogė, ir jo 90,000 vyrų išvadavo Lietuvą ir pastatė tautinę vyriausybę dar nespėjus vokiečių armijoms užlieti kraštą. Toji kova pareikalavo 2,000 gyvybių, bet vokiečiai išvaduojo ją deka, krastą apgavo. Partizaninio sąjūdžio vadovas buvo įkeltas į Dachau koncentracijos stovyklą, pagrindinis sąjūdis buvo priverstas vėl pasitraukti į miškus, kur toliau juos persekiojo SS ir gestapas. Tačiau didžioji partizanų armijos dalis pasitraukė dar į nušalesnes vietas, ir šitie vienetai tad ir sudaro brandolį dabar tebeveikiančios partizanų armijos. 1945 m. jie turėjo per 40,000 žmonių, tačiau šandien jų bus apie 6,000-8,000, kurie sudaro vadinamos aktyvios rezistencijos narius. Be jų, yra dar pasyvių

rezistencijos narių, kurie gali būti kiekvieno metu mobilizuoti. Visa Lietuva yra padalinta į vietines teritorines partizanų vadovybes, kurių kiekviena turi savo vadovybę. Vyriausia vadovybė yra įsikūrusi miškuose apie Vilnių. Tačiau nei sovietams, nei sovietinei lietuvių milicijai niekad nėra pavykę išaiškinti tą vyriausios vadovybės būstinę arba jos ryšius su teritoriniais partizanų vienetais, nekaltant jau apie jų slaptą palaikomą ryšius su Estija, Lenkija, Ukraina ir net Vakarų Europa, nors to ryšio palaikymas pareikalauja ir sunkių kraujo aukų.

Kiekvienas lietuvių partizanų dėvi seną lietuvių kariuomenės uniformą ir niekad gyvas nepasiduoda ir nelaisvę. Kiekviena diena pradama malda, bet jų yra prisidėję nemaža į miškus pabėgusių kunių; miškuose jie taip pat turi savo karines mokyklas. Ginklai yra daugiausia vokiečių palikimo, bet dabar pamažu pereinama prie rusiškų modelių. Ypač sunku su šaudmenimis ir maistu, todėl padarėjų karinių sandėlių ir sovchozų "rekvizicijos." Lietuvos partizanai į savo eiles nepriima jokius dezertyrus svetimų tautybių buvusiu karo belaisviu arba nepatikėtinu elementu iš nelietuvių tarpo. Tie laikai, kada—kaip 1947 m.—800 lietuvių laikėsi prieš 2 sovietų divizionus, yra jau praėję. Dabar žmonės ypač taupomi. Dabartiniai tos partizanų armijos tikslai yra suvedami į 3 paskirtis: 1) kludyti bolševikams siekti visų politinių tikslų, 2) informuoti vietos gyventojus apie tikrą dalyką padėti ir 3) dokumentuoti visa, kas Sovietų nuo 1944 m. Lietuvoje buvo ir tebėra daroma. Toji partizanų armija, kaip kad pažymi šveicarų dienraščiai, yra tikros Vakarų akys ir ausys už geležinės uždangos. Jų statute išreikišta, visa, kas yra gražiausia ir tauriausia iš Vakarų krikščioniškosios kultūros kariuose. Tiesa, laisvasis pasaulis jiems nieko ne-

PUSMETINIS LRKSA VYKDOMOSIOS TARYBOS SUSIRINKIMAS

Šiuo skelbiu, kad LRKSA Vykdamosios Tarybos pusmetinis susirinkimas įvyks rugsėjo 10, 11 ir 12-tą Susivienijimo centro patalpose, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Pirmoji sesija prasidės rugsėjo 10-tą, 10 valanda ryte.

Visi Vykdamosios Tarybos nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Turėsime peržiūrėti raportus, apsvaistinti organizacijos reikalus ir problemas. Kuopų pareigūnai ir veikėjai, turintys konstruktyvių sugestijų organizacijos gerovei, prieš susirinkimą siųskite centro sekretoriui.

LEONARDAS ŠIMUTIS,
LRKSA Prezidentas

ATSIŠAUKIMAS

gali padėti. Tačiau jo pareiga yra apie juos žinoti, nes tuo būdu jis galės geriau įvertinti ir savo paties buities vertybes, kurioms kolkas dar negresia bent tokia akivaizdi grėsmė.—ELTA.

RENGIA KONCERTĄ

Philadelphia, Pa.—Teko sužinoti, kad čia Broliškos Meilės Pily — Philadelphiajioje—įsikūrė Komitetas, kurs yra pasirijęs spalio 13-tą, Memorial Hall svetainėje surengti grandiozinį—labai puikų koncertą garsiajai dainininkei-solistei p-lei Juzei Augaitytei. Tad: Dieve, padėk!
K. V.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

BADUSANKA, Jonas, ir jo du broliai bei dvi seserys, iš Anykščių, Utenos apskritys.

DAMBRAUSKAS, Juozas, sūnus Antano.

DAMBRAUSKAS, Mateušas, iš Anykščių, Utenos apskritys.

DARULIS, Viktoras, iš Pažėlių k., Želvos v., Ukmergės ap.

DEMENTAVICIUS, Vytautas, iš Vieskūnų km., Pažaislio vl., Kauno ap., buvo išvežtas Vokietijon 1944 metais, žinantį apie jo likimą prašomi atsilipti.

DUONELAITIS, Petras, iš Joniškio.

GUDAITIENĖ - STULGAIYTE, Agota, ir STULGAIŠIS, Juozas ir Vincas, iš Biliūnų dv., Raseinių apskritys.

KEIZERIS, Jurgis, iš Rugelių km., Tauragės val.

LAŽAUNINKAS, Jonas, iš Tilviškių (Giliškių) km., Slavikų parapij., Šakių ap.

MACKEVICIENE - RADZEVIČIUTE, Ona, iš Oškinų km., ir sūnus MACKEVICIUS, Viktoras.

MISKINIS, Petras, iš Debelių vl. SANDŽIŪS, Marijona, iš Mergutakių km., Punsko parapijos.

SILINSKAITE-VAICIČIENĖ, Ona, iš Lazdėnų km., Vainuto v., Tauragės apskritys.

VALASINAVIČIUTE, iš Marcinonių valsčiaus.

ZABIELA, du broliai, iš Girelės km., Kavarsko v.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji, maloniai prašomi atsilipti į: Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 3-čia diena, 7:30 P. M., Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave. Visos narės-nariai, dalyvaukit.

BALTIMORE, Md.—13-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, tuoj po sumos, Sv. Alfonso parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—14 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, tuoj po paskutinį mišių, Svč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa.—18-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, tuoj po sumos, bažnytinėje svetainėje.

PHILADELPHIA, Pa.—30 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, Sv. Jurgio parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—50 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13-tą dieną, Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave., 7:30 P. M.

GRAND RAPIDS, Mich.—54 kp. susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, tuoj po sumai, Sv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos kambary.

PATERSON, N. J.—65-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, 3 P. M., Sv. Kazimiero parapijos svetainėje, 147 Montgomery Pl.

NEW BRITAIN, Conn.—109 kp. susirinkimas bus rugsėjo 10-tą dieną,

Top Treat for the
Labor Day Weekend

Finest of Beers in 94 Years!

THERE'S A GREAT WEEK-END COMING! Make it the perfect holiday with Stegmaier's Gold Medal Beer. It's the lightest, tastiest, most refreshing, finest beverage we've brewed in 94 years. Before and during lunch and dinner—at the end of a happy day—there is nothing like Stegmaier's Gold Medal Beer. Order on draft, in quarts, export, steins, cans or the new no-return bottles.

STEGMAIER BREWING CO., WILKES-BARRE, PA.

Stegmaier's

GOLD MEDAL BEER

For Prompt Delivery Call

Wilkes-Barre	2-8171	Dupont	Pittston 2865	Harveys Lake	3092
Nanticoke Enterprise	1-0671	Pittston	3123	Shickshinny	169

DAUGIAU NEBEKENCIA IKYRIŲ SKAUSMŲ NEI SUNKUMŲ, KAI PRADĖJO VARTOTI HADACOL

HADACOL Pagydo Žmones nuo Kankinančių Skausmų ir Sunkumų, Susidariusių Dėl Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies Trūkumų

Jei jūs turėtumėte vienintelį norą, koks jis būtų? Tikriausiai visumet norėtumėt gerai jaustis ir būti sveiki, nes bloga savijauta yra būgauris dalykas. C. J. Schuhmann, 2312 Lemon Ave., Signal Hill, California, sako, kad gyvenimas jam atrodo smagesnis dabar, kai jis nebekencia nuo įkyrių skausmų ir sunkumų, ir už visa tai dėkoja HADACOL'ui. Mr. Schuhmann buvo girtiėjas, kad HADACOL suteikia didžiausią pagarbą žmonėms, šitai pat sargantiems dėl vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies trūkumų, ir pradėjo jį vartoti.

C. J. Schuhmann

Stai ką jis sako: "Man HADACOL buvo staciai stebuklingas. Aš ilgai buvau kentęs skausmus ir sunkumus. Mano žmona parnešė HADACOL ir aš ėmiau jį vartoti. Po labai trumpo laiko tikrai galėjau pasakyti, kad jis man padeda. Mano skausmai ir sunkumai nuostabiai sumažėjo, ir aš ėmiau daug geriau jaustis. Dabar man gyvenimas pasidarė daug malonesnis, kai nebereikia kentėti. Be abejonų, HADACOL yra nostasubus vaistas, ir aš jį tikrai rekomenduoju."

Mr. Schuhmann yra vienas iš tūkstančių, kurie labai garbina HADACOL'ą už sveikatą, kurią jis jiems neša. Ir jums HADACOL gali padėti, jei jums trūksta Vitaminų B1, B2, Niacino ir geležies. HADACOL turi galios pašalinti tikrasias kankinančių skausmų ir sunkumų priežastis esant Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies trūkumams. TIKTAI PASIKLAUSYKITE! Ilgesni laiką vartojant tą didįjį vaistą HADACOL ne tikai visiškai pasveikstama, bet taip pat apsaugojama nuo atkritoimo į panašius negalavimus dėl viršmėnėtųjų elementų nepakankamumo. Tai yra vaistas, kurio žmonės ilga laiką ieškojo—jį reikia tuojuo įsigyti ir pradėti vartoti. HADACOL nuostabieji vitaminai ir mineralai yra praskiesti, dėl to jie taip greitai absorbuojasi ir asimiliuojasi kraujuje, ir tuojuo pat pradeda veikti.

su organą, ar kūno dalį. Jei jūs esate bandę kurį nors kitą vitaminą, arba vitaminų ir mineralų preparatą, mes jums siūlome šitą. Šandien pat nusipirkite ir išbandykite HADACOL, jei jums reikia vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies. Tada spręskite patys. Jei jūs neįsitikintumėte, kad HADACOL yra geriausias vitaminų ir mineralų preparatas iš visų, kuriuos jūs bandėte, mes mielai jums parsiusime atgal jūsų pinigų. Tai yra mūsų pozityvi pinigų grąžinimo garantija. Jūs niekuo nerizikuojate. Tačiau, būkite malonūs patys sau. Neikite per gyvenimą įkyrių skausmų ir sunkumų kankinami, jei jums trūksta vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies, jei jūs pasveikimas yra ranka pasiekiamas—jūsų artimiausioje vaistinėje.

Nepirkite Padirbinių

Yra tik vienas HADACOL. Nesileiskite niekieno įtikinami, kad dar kuris nors vaistas galėtų būti "lygiai geras." Ieškokite tikrojo HADACOL. Jūs dar niekuo nerizikuosite, nes HADACOL parduvinėjamas su tvirta pinigų grąžinimo garantija. Gaunamas visose vaistinėse. Bandomas buteliukas—\$1.25, bet nusipirkite didelį visai šeimai tikta už \$3.50.

HADACOL IŠRADĖJAS AUKOJA LIGONINEI

Atvaizde parodoma judamų paveikslų artistė Irene Dunne, kuri pirmą kartą dėjo St. John's Hospital Guild, Los Angeles, Calif. Tą čekį jai įteikė HADACOL išradėjas senatorius Dudley J. LeBlanc, Jo išrasta gyduolė vartoja milijonai šios šalies žmonių. Iteikdamas garsiai artistei čekį, senatorius LeBlanc pareiškė: "Jūs esate viena iš tikrų didelių žmonių Hollywood'e ir per metus metus aš prie jūsų gerus darbus. Dėl šios priežasties aš įteikiu jums šį čekį skiriamą ligoninei. Darbas tokių žmonių, kaip jūs, suteikia daugeliui naujų vilčių."

7:30 vakare, Sv. Andriejaus parapijos svetainėje.

BROOKLYN, N. Y.—115 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, po 11-tos valandos mišių Sv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York Street, Brooklyn.

MANCHESTER, N. H.—119 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną, M. Lietuvių Klubu patalpose. Visi nariai-narės, dalyvaukite.

BROOKLYN, N. Y.—134 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, tuoj po sumos, Karalienės Angelių parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, malonėkite dalyvauti.

ROCKFORD, Ill.—137-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 9-tą dieną, tuoj po sumos, Sv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—142 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13-tą dieną, Sv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose. Pradžią 7:30 vakaro.

SCRANTON, Pa.—155-tos kuopos

susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, po pamaldų, Sv. Mykolo parapijos svetainėje.

CHICAGO, Ill.—160-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną, 1 P. M. Sv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

CHICAGO, Ill.—163-čios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 9-tą dieną,

tuoj po sumai, Svč. Panelės Gimimo parapijos svetainėje.

BINGHAMTON, N. Y.—270 kp. susirinkimas bus rugsėjo 3-čia diena, 7:30 P. M. J. Bervainių namuose, 20 Lake Avenue.

Rugsėjo 27, 1926, Maskvoje pasirašyta nepuolimo sutartis.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)
Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMOJI TARYBA

Dv. Vad.—Kun. Jonas F. Baltusevičius, 1703 Jackson St., Scranton, Pa. Prezidentas—Leonardas Šimutis, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. Vice Prezidentas—Adv. Jonas J. Grigalius, 52 G St., So. Boston, Mass. Sekretorius—Vincas T. Kverkas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. Iždininkas—Petras J. Karasauskas, 13 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa. Iždo Globėjas—Jurgis K. Venšovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland 3, O. Iždo Globėjas—Vincas Abramaitis, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa. Dr. Kvotėjas—Dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Ave., Scranton 8, Pa. Redaktorius—Matas Zujus, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Leokadija Zemaitytė, 1419 N. Main Avenue, Scranton, Pa. Kazys D. Rubinas, 10593 Edbrooke Avenue, Roseland, Ill. St. Petruskevičius, 304 S. Beech St., Mt. Carmel, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Stasys K. Lukoševičius, 281 S. Fourth St., Brooklyn 11, N. Y. Juozas K. Encheris, 4401 S. Mozart St., Chicago, Ill. Juozas Batvinskis, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.

TEISMO KOMISIJA

Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. Vincas Stepulis, 256 Battle Avenue, Exeter, Pa. Kun. Vyto Zemaitis, 258 Slocum St., Kingston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

Kun. Pranas M. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Juozas B. Laučka, 8557—149 Street, Jamaica, N. Y. Aleksandras Aleksiš, 76 Center St., Waterbury, Conn.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Marijona Šrupšienė, 6733 S. Campbell St., Chicago, Ill. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa. Petronė Baltrušaitienė, 1105 N. Main Ave., Scranton, Pa.

JAUNIMO KOMISIJA

Leona Bagdonaitė, 68 Elm St., Plymouth, Pa. Vincas Matkevičius, 285 Mosier St., Nanticoke, Pa. Jurgis Pliūnikas, 55 Pierce St., Plymouth, Pa. Nėlė Didžiūnaitė, 12 Phillips St., Buttonwood, Wilkes-Barre, Pa. Peter J. Martin, 8117 Balfour Ave., Allen Park, Michigan

SAK - SAK GYDUOLĖ

VĖLIAUSIAS IŠRADIMAS

Dėl niežėjimo ir išbėrimo odos, Sak-Sak Ointment, nauja mastis, naujai sudaryta, pagal vėliausio mokslo supratimus, nuostabiai greitai sunaikina ODOS IŠBĖRIMUS IR NIEŽĖJIMUS, ECZEMĄ, DEDERVINES, PUČKUS IR NIEŽĖJIMUS AUSŲ; taip pat labai gelbsti nuo PILES—raudonoji gysla (hemoroidai) ir dėl niežėjimo kojų (athletes foot).

Gal vartojai visokius patentuotus vaistus be pasekmių, tai dar nenusiimink ir ilgai nelaide—tuojuo įsigyk SAK-SAK OINTMENT. Nėra skirtumo, kaip seniai tą niežėjimą turėtum, SAK-SAK OINTMENT greitai pagelbės. Užtikrinam pasekmes. Vartok iki pusiau dėžės, jeigu negelbėtu, tai likusį gražink mums, o mes jūsų užmokėtus pinigų sugrąžinsim. Atsimink, kad niežėjimas tave vargina ir naikina sveikatą. Tai Sak-Sak Ointment, kurio pasaulis ligai laukė. Jeigu jūsų vaistinėninkas (aptiekorius) ar agentas neturėtų, tai reikalaukite iš mūsų laboratorijos šiuo adresu: DEKEN'S PRODUCTS, P. O. Box 666, Newark 1, N. J. Perkant, žiūrėkit, kad būtų užrašyta ant dėžės SAK-SAK OINTMENT, tai tik tada aplaikysite tikrąjį.

VIETINĖS ŽINIOS

ATVAŽIUOJA! ATVAŽIUOJA!

Atvažiuoja artistas Juozas Olšauskas ir atsiveža lietuviškas kankles, kuriomis pritaromas padainuos gražius lietuviškus dainėlius Lietuvių Dienoje, kurią rengia Wyoming Klonio lietuvių R. K. parapijų chorą "Dainos" draugija, pirmadienį (Darbo dieną), rugsėjo-September 3, 1951, gražiame Sans Souci Parke.

Meniška programa prasidės 4:00 valandą po pietų šokių sveikinimu. Dainuos "Dainos" draugijos jungtinis choras muziko Jono Šaučiūno vadovybėje. Kalbą pasakys draugijos dvasios vadas kun. Jurgis V. Inčiūra ir solo padainuos artistas J. Olšauskas.

Šis "Dainos" draugijos išvažiavimas užsitarnauja lietuviškos visuomenės gausios paramos, nes "Dainos" draugijos veikla ne žodžiuose, bet darbuose. Kiekvienais metais iš šio parengimo skiriamos stambios aukos vieninteliui muzikos žurnalui "Muzikos Žinioms", BALFui ir Jėzaus Nukryžiuotojo sesutėms. Stambias pinigų sumas "Dainos" draugija yra išmokėjusi išleidžiant giesmių sąsiuvinį "Kalėdų Balsai" (1949 metais) ir "Mišparus" vartojimui laike 40 valandų at laidų (1950 m.). Ateityje draugija ruošiasi prie išleidimo daugiau giesmių ir dainų.

Kadangi šis išvažiavimas skaitomas kaip paskutinis baigiant vasaros sezoną, tad draugija ir rengimo komitetas nuosirdžiai kviečia visus lietuvius dalyvauti išvažiavime, nes remdami draugijos išvažiavimą paremsite remtiną lietuvišką istaigą ir draugijos veiklą bažnyčios ir lietuviškos palaikymo naudai.

Lietuvių Dienos Komitetą sudaro: Juozas Goberis, pirmėsdis; Leona Bagdonaitė, padėjėja; ponė Ona Watkins raštininkė; muzikas Petras J. Karašauskas, išdininkas; Povilas Ramanauskas, vašininkas komisijos pirmėsdis; dr. Juozas P. Krikščiūnas, programos vedėjas; muzikas Jonas J. Šaučiūnas, jungtinio choro vyriausias dirigentas; muzikas Jobas Varaitis, akompanistas.

Lietuvių Dienos Komitetą sudaro: Juozas Goberis, pirmėsdis; Leona Bagdonaitė, padėjėja; ponė Ona Watkins raštininkė; muzikas Petras J. Karašauskas, išdininkas; Povilas Ramanauskas, vašininkas komisijos pirmėsdis; dr. Juozas P. Krikščiūnas, programos vedėjas; muzikas Jonas J. Šaučiūnas, jungtinio choro vyriausias dirigentas; muzikas Jobas Varaitis, akompanistas.

38-JI METINĖ WYOMING KLONIO LIETUVIŲ DIENA

kurią rengia

WYOMING KLONIO LIETUVIŲ R. K. PARAPIJŲ CHORŲ "DAINOS" DRAUGIJA

PIRMADIENI,

RUGSĖJO-SEPTEMBER 3-ČIA, 1951

SANS SOUCI PARKE

Meniška programa prasidės 4:00 valandą po pietų.

Be dainų ir kalbų, programoj dalyvaus artistas Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N. Y.

"Dainos" Draugija ir rengimo komitetas nuosirdžiai kviečia visus į paskutinį šios vasaros išvažiavimą.

Rengimo komitetas: Juozas Goberis—pirmėsdis; Leona Bagdonaitė—padėjėja; Mrs. Ona Watkins raštininkė; Petras J. Karašauskas—išdininkas.

A. A. Mirusiams

A. a. Elena Vasiliene, gyv. 315 Frederick St., Kingston, numirė rugpiūčio 21-mą, palaidota rugpiūčio 25-tą iš Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Paliko 4 dukteris, sūnų, 8 anūkus ir 3 proanūkus.

A. a. Jonas Grauzalis, Sr., gyv. 42 Walnut St., Luzerne, Pa., numirė rugpiūčio 20-tą, palaidotas rugpiūčio 22-ą iš Sacred Heart bažnyčios Kingstone Sv. Marijos parapijos kapinėse, Pringle. Paliko žmoną, keturias dukteris, šešis sūnus, 21 anūką ir du proanūkus. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Luzernėje įsikūrė 57 metai atgal.

A. a. Enochas-Janauskas, gyv. 15½ Gidding St., Pittston, pirmojo pasaulinio karo veteranas, palaidotas rugpiūčio 23-čią iš Pittston'o Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Kadangi velionis buvo karo veteranas, tad jo atmintis buvo pagerbta ir militarinėmis ceremonijomis.

A. a. Antanas Budą, gyv. 28 Cleveland St., Oregon, pirmojo pasaulinio karo veteranas, numirė rugpiūčio 26-tos naktį, palaidotas rugpiūčio 29-tą iš Pittston'o Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko podukrą Mrs. B. Lagaika, pas kurią gyveno. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Pittstone įsikūrė 54 metai atgal ir čia visą laiką gyveno. Priklausė prie Sv. Vardo draugijos.

ESPERANTININKŲ KONGRESAS

Muencheno universiteto patalpose, Vokietijoje, įvyko XXIII tarptautinis esperantininkų kongresas. Jame dalyvavo daug aukštų dvasininkų. Pabrėžtas siekimas per esperanto kalbą išplėsti gyvenį minčių pasikeitimą tarp įvairių katalikų.

METINĖ VIŠTIENOS VAKARIENĖ

EYNON, Pa.—Šeštadienį, rugsėjo 1-mą, įvyks Sv. Marijos parapijos metinė vištienos vakarienė. Taipgi bus šokiai, žaidimai ir kitokie pasilinksminimai.

Pramoga įvyks parapijos daržėje.

Vakarienė prasidės nuo 5-tos ir tęsis iki 10-tos P. M.

Vietos klebonas kun. J. Savulis ir pramogos rengimo komitetas kviečia visus parapijiečius ir svečius dalyvauti, maloniai praleisti laiką ir prisidėti prie parapijos parėmimo.

LRKSA 54 UOPOS SUSIRINKIMAS

GRAND RAPIDS, Mich.—54 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo (Sept.) 2 dieną, tuoj po Rugšė, parapijos mokyklos auditorijoje.

Primename kiekvienam lietuviui-lietuvi apsirūpinti atieties gerove, nes nei vienas nežinome, ką atneš rytojūs. Tad kurie dar reapsidraudę Susivienijime, kviečiam įsirašyti.

Paskutinis šių metų susirinkimas bus gruodžio (Dec.) 2 dieną.

V. Mazur, pirmin.
C. M. Rinkus, sek.

Į Maskvos didžiojo teatro 175 m. sukaktį buvo "iškomandiruoti" K. Petrauskas, "laureatai" J. Grybauskas ir J. Stasiūnas. Užtat "Tiesa" smarkiai užspūlė "už neveiklumą" dramos teatrą ir kitus artistus.

Jugoslavų armijos organas "Narodnaja armija" praneša, kad rusų kalba jau įvesta oficialia kalba taip pat vengrų armijoje. Ateity įsakymai bus skelbiami vengrų ir rusų kalbomis.—Elt.

LEGAL NOTICE

Estates to be audited in the Orphans' Court of Luzerne County. Notice is hereby given that accounts have been filed and confirmed absolutely by the Orphans' Court in the following estates.

TUESDAY, SEPTEMBER 4, 1951
Estate of Elizabeth Thomas, Isaac Thomas, Extr.; Olive A. Senn, Blanche A. H. Reid, Admtr. C. T. A.; Addison A. Sterling, Miners National Bank of W-B., Trustee; Mary Mattis, John E. Cotsack, Adm. D. B. N. C. T. A.; Andrew Hunlock, Miners Natl. Bank of W-B., Trustee; Amanda E. Pfahler, Wyoming Natl. Bank of W-B., Extr.; Walter Pierog, Anna Sarnick, Admtr.; Wm. E. Willingale, Second Natl. Bank of W-B., Extr.; Elizabeth P. Allan, Second Natl. Bank of W-B., Extr.; Jane G. Norton, Thomas J. Grover, Extr.; Harry J. Ryan, First Natl. Bank of Pittston, Extr.; Harrison B. Kocher, Alfred G. Kocher, Extr.; Cornelia M. Stark, Rebecca G. Stark, Extr.; John Eitell, Second Natl. Bank of W-B., Extr.; Nellie Haggerty, Anna Haggerty, Admtr.; Frank D. Cooley, Edward Darling, Extr.; Carl C. Callahan, Margaret P. Callahan, Admtr.; Leo J. Shiner, Genevieve Shiner, Extr.

The Accounts enumerated and designated in the above list will be audited by the Orphans' Court Room during session of Court on the days set at which time all persons interest shall attend, if they see fit, and present their claims against such estate or forever thereafter be debarred from coming in upon such funds.

JOHN SHIVELL,
Register of Wills and Clerk of the Orphans' Court

Metinis LRKSA Ketvirtos Penna. Apskrities

IŠVAŽIAVIMAS

Sekmadienį

Rugsėjo-Sept. 23, 1951

ROCKY GLEN PARKE

NUMIRĖ ONA GILIENĖ IR TITO SMERKIA LIETUVOS OKUPACIJĄ

Hazleton, Pa.—Rugpiūčio 9-tą, 1951, numirė ilgametė LRKSA 90-tos kuopos narė Ona Gilienė. Iškilmingai palaidota iš Sv. Petro ir Pavolo bažnyčios parapijos kapinėse. Karštą nešė 90 kuopos nariai—Juozas Jankevičius, Petras Stasiukonis, Juozas Marcinkevičius, Jonas Salickis, Juozas Šilalė ir Leonardas Kelpša.

Liūdesy paliko dukteris Mrs. Ona Smith, Mrs. Adelę Vardingą ir Mrs. John Johnston; sūnus Jona, Vincą Juozą ir karį Stasį tarnaujantį US kariuomenėje.

Amžina atilsį suteik velionės sielai, Viešpatie, o šeimai ir giminiams pareiškiam giliausią užuojautą!

J. J. Silalė,
90 kp. sekretorius

ČEBATORIENĖ

IŠAUKSTINTA...

Philadelphia, Pa.—Ponia Albiną Jaskeliavičiūtę - Čebatoriėnė, tarp kitko ir LRKSA 20-tos kuopos ilgametė narė, gyvenanti Port Richmond tarp šaunių juvėgių uoli visuomeninė veikėja, Lietuvos gerovei ir Katalikų Bažnyčios garbei, už savo nenuilstamą nesavanaudišką veikimą, rugpiūčio 6, šių 1951 metų, gavo iš Romos Popiežiaus palaiminimo diplomą-liudijimą.

Už jos veiklą, kaip Gražina, Pataps ir ji nemirtina... Visad minės, net vargdienis Esmė tos Čebatoriėnės!...
K. V.

DIDYSIS PARAPIJOS PIKNIKAS

CLEVELAND, Ohio.—Nesiliaujančios Pagelbos Panclės Švenčiausios piknikas įvyks rugsėjo 2-ą, t. y. dieną prieš Labor Day.

Bus geras orkestras, žaidimų, užkandžių ir tt.

Pelnas naujos bažnyčios statybai fondui.

Taipgi kviečiame atsivesti svečius į šį didelį pikniką ir pamatyti naujos bažnyčios augimą į dangų.

Kviečia Komitetas ir Klebonas

Rusų pavyzdžiu lenkai jau net Koperniką ima savintis ir vadinti "lenkų mokslininku."

KLAUSYKITES LITHUANIAN MELODIES

KIEKVIENA SEKMADIENI 3:00 iki 3:30 P. M.
RADIO STATION WPAG
Ann Arbor, Michigan
1050—on Your Dial
1000 watt stotis tarnaujanti pietrytinei Michigan, šiaurinei Ohio, Indiana ir Kanadai.
Programos reikalais kreipkitės į RALPH VALATKA, 15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich. Telefonas VErmont 8-2968.

SAINT CASIMIR'S QUOIT CHAMPS CHALLENGED

PITTSTON, Pa.—At the joint outing of St. Casimir's (of Pittston) Lithuanian Church Choir and Holy Name Society to be held at Rocky Glen Park, Sunday, September 9th, the current quoit (regulation horse-shoe) pitching champs of the Holy Name Society, John Kwasiak and William Savage, will defend their laurels against a challenge by Joseph Palonis and his as yet unannounced partner, representing the Choir. The match games will be played near the refreshment stand immediately following the Concert Selections by the Choir and Glee Club, and the Amateur Program, all of which will be in the dance hall.

Recently, Kwasiak and Savage played and defeated the Williams brothers, James and Charles, of Wilkes-Barre and Harvey's Lake, respectively, by scores of 21-17, 13-21 and 21-15 counting ringers only. In this match, on three occasions the ringers scored were 4 out of 4, and at least ten times there were 3 out of 4. The average time per ringer scored was 7/10 of a minute or 42 seconds, there being 108 ringers scored in 75 minutes. Kwasiak and Savage throw a one and a quarter turn while the Williams brothers throw a three-quarter turn. James Williams was for a time the champ at Camp Pickett and his brother Charles is just as proficient. The reason for their not winning the match with Kwasiak and Savage could very easily be attributed to bad luck on ringers rebounding from the peg, especially in topping another ringer, and not to any lack of proficiency. They have been invited to attend the outing on September 9th and give an exhibition of ringer pitching, and if they are there the exhibition will be well worth witnessing.

The public is invited.

VIENINGAS PASAULIS, PASALINAS KARUS!

Taip sako ir rašo "Lietuvių Naujienos", mėnesinis žurnalas. Kaina \$2.00 metams.

"LIETUVIŲ NAUJIENOS"

332 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

LIETUVIŲ BANKE

DAUG REIKALŲ GALIMA ATLIKTI

Pinigių taupymai yra po Federal Insurance Corp. globa. Kiekviena knygutė iki \$10,000.00 J. V. valdžios apsaugota.

Paskolos perkant arba statymui namų.

Čia galima užsimokėti už gasų, elektrą, išsipirkti čekius, money orders, arba rengiantis į kelionę—travelling čekius (checks) ir kitokiais reikalais gausit patarimų.

VALANDOS: nuo 9:30 iki 3 val. po pietų. Trečiadieniais (seredomis) iki 12 val. Šeštadieniais (subatomis) iki 1 v. po pietų

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

6712 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO HE. 1-2498

100 PROOF
... HAS MORE STRENGTH!

100 PROOF
... COSTS NO MORE!

Four Queens
100:PROOF Whiskey—A Blend

Mėgink FOUR QUEENS, kiekvienas laišas 100 tvirtumo (proof)! Jis nekainuoja daugiau, bet koks skirtumas! Tai vyriškas gerimas... vienok jis turi išvėlumą ir puikų kvapą, kurs niekad neužvils jūs skaniai!

\$3.99
FULL 4/5 QUART

KASSER DISTILLERS PRODUCTS CORP., PHILADELPHIA, PA.
WHISKEY—A BLEND * 100 PROOF * SEVENTY PER CENT GRAIN NEUTRAL SPIRITS